

OBSAH

I. KAPITOLA	3
Působení Lazara Erckera v Německu	3
Poznámky k I. kapitole	10
II. KAPITOLA	13
České hornictví v 16. století	13
Poznámky ke II. kapitole	25
III. KAPITOLA	28
Počátky působení v Čechách	28
Poznámky ke III. kapitole	35
IV. KAPITOLA	41
Nejvyšším horním mistrem v Čechách	41
Poznámky ke IV. kapitole	62
V. KAPITOLA	68
Mincmistrem v pražské mincovně	68
Poznámky k V. kapitole	93
VI. KAPITOLA	99
Vznik rukopisu	99
Poznámky k VI. kapitole	104
VII. KAPITOLA	107
Překlad rukopisu	107
POPIS ŠESTI KOVOVÝCH RUD A HORNIN, JAK SE MAJÍ TYTO A KAŽDÁ ZVLÁŠT ZKOUŠET NA STŘÍBRO, MĚĚ, OLOVO, RTUŤ A ŽELEZO	
O stříbrných rudách a jak se od sebe rozeznávají	107
Jak se mají udělat prubířské pece pro stříbrné rudy a upravit stejné pro jiné průby	110
Jak se mají zhotovit mufle hliněné nádoby, podložky a jiné malé hliněné kelímky, které patří k prubířství	114
Jak se mají správně a dobře dělat kapelky	117
Jak se má dělat dobrý kostní popel	119

Jak se má dělat olověné sklo	121
O vahách, kterých se používá	
ke zkoušení rud a stříbra	122
Oddělení fenikové váhy	123
Feniková váha užívaná v Horním Německu	
rozdělená od nejmenších po největší kusy	123
Dělení nizozemské fenikové váhy	124
Dělení gránové váhy	124
Jak se mají zkoušet všechny stříbrné rudy na stříbro	125
Jak se mají zkoušet chudé stříbrné rudy	131
Jak se má udělat olověné zrno,	
které se v průběhu obyčejně odečítá	133
Jak se má vytloukat a zkoušet struskový	
kámen nebo měděný kamínek a co je struskový kámen .	133
Zkoušení těžkotavitelného	
rudního olova a měděného kamínku	134
Zkoušení míšně, co je míšeň a odkud pochází	135
Jak se má vytloukat černá měď	
a jak se má lít prubířský brusek	135
Jak se má lítý měděný brusek zkoušet	
na stříbro	137
Jak se má zrnit stříbro a pagament	140
Jak se má zkoušet zrněné stříbro na ryzí	142
Jak se mají zkoušet velké a drobné mince	145
Jak se má vysekávat a zkoušet	
pálené stříbro nebo planše	147
Jak se mají dělat stříbrné třecí jehly	147
Jak se má vytloukat a zkoušet tavená ruda	148
Jak se zkouší cín na stříbro	149
Jak se má zkoušet železo a ocel na stříbro	150

NÁSLEDUJÍ JINÉ UŽITEČNÉ VĚCI,

KTERÉ MÁ PRUBÍŘ ZNÁT .....

Jak se má čistě pálit plikové stříbro	
a provést správně test pálení	151
Pálení stříbra pod muflí	155
Každé stříbro pálit čistě	157

Jak se má odlučovat stříbro pocházející z požáru od cínu	157
Odhánění nekujného stříbra bohatého nebo chudého obsahu na kujné	158
Příprava tavidla, kterým se zlato a stříbro rádo při lití odlučuje a čistí	159
Jak se má odloučit měď z pagamentu ze zmincovaných peněz a tence tepaného stříbra	159
Jak se mají zhotovit a seřídít dobré prubířské váhy	160
JAK SE MÁ ZHOTOVIT PRUBÍŘSKÉ ZÁVAŽÍ	167
Jak zhotovit gránové, fenikové a karátové závaží	167
Dělení centýřového závaží	167
O MĚDI	168
Jak se poznávají měděné rudy	168
Jak se mají zhotovit prubířské kelímky a pícky pro zkoušení mědi	170
Jak se připraví tavidlo pro zkoušení mědi	172
Jak se má zkoušet lehkotavitelná měděná ruda na měď	172
Jak se mají zkoušet těžkotavitelné měděné rudy na měď	174
Jak se má zkoušet chudá měděná ruda na měď	176
Jak se zkouší měděná ruda na kamínek	177
Jak se má zkoušet měděná ruda jiným způsobem	178
Jak se má zkoušet tavený měděný kamínek na měď	179
Jak se zkouší černá měď na ryzí měď	181
Zkoušej, zda je olovo velmi bohaté na měď	181
NÁSLEDUJÍ JINÉ UŽITEČNÉ POSTUPY, KTERÉ MÁ PRUBÍŘ ZNÁT	182
Zda bude ze železa též měď	182

Jak se vycezuje vitriol z měděného kovu	183
Jak se dělá z kyzu žlutá a červená síra	184
Jak se vycezuje (ságruje) stříbro z mědi	188
Návod pro přísady do zvětralé mědi pro 4 kusy nebo placky na 1 pec	190
Následují přísady na chudé oživené, tj. tvrdé olovo	191
Přísady na udělání cední škváry	191
Návod o přísadách pro měď ze Schwarcachu, Eislebenu a Hettstetu	191
Jak se zcezuje měď v Ludersdorfu	191
Jak se černá měď zvaná černý králík zpracovává v hutích »v Pollacken nebo Theya« a jak se dělá dobrá měď	192
Tavení v rafinačních (ságrovacích) hutích	194
O tavení – první nátěr	196
Čerstvý nátěr	196
Bohatý nátěr (zásyp).....	198
Klejtové kyzy	198
Odhánění	200
Zpráva o novém tavení	203
Jak se dělá z mědi mosaz	207
O OLOVU A VIZMUTU	208
Jak se rozeznávají olověné rudy	208
Jak se mají zkoušet kujné olověné rudy na olovo	209
Jak se má zkoušet nekujná olověná ruda na olovo	211
Jak se má zkoušet chudá olověná ruda na olovo	211
Jak se mají zkoušet olověné rudy v malé pícce na olovo	213
Jak se má zlepšit olověná ruda, která se nedá ve vodě rozdružit	213
Jak se zkouší ruda na vizmut	217
O CÍNU	219
Jak se má zkoušet cínovec na cín	221
Jak se má zkoušet cínovec v malé pícce	222

O cínových ryžovištích	223
O RTUTI	224
Jak se má zkoušet rumělka a rtuť	224
O ŽELEZE A OCELI	225
Jak se má zkoušet, zda je železovec bohatý na železo	227
VIII. KAPITOLA	228
Tisk Erckerovy prubířské knihy	228
IX. KAPITOLA	231
Závěr	231
Seznam základní literatury	235
Prameny	237
Stručný slovníček odborných výrazů	239
Popis vyobrazení	247